

Trstu, čez tri leta škof v rojstnem mestu. — Ni ga bilo sram javno preklicati svoje prejšnje zmote na baselskem koncilu. Izdal je pismo Retractationum, v katerem slovi lepi, odkritosrčni stavek: „Aeneam reiicite, Pium recipite.“¹ Iz vse duše se je zavzel za boj proti Mohamedancem. Evropski vladarji in narodi se mu niso odzvali. Hotel je zato sam poizkusiti izpreobrniti turškega sultana. Preden more izvršiti ta sklep, uporabi vse svoje dohodke, da zbere ladje, s katerim hoče nad sovražnike. Zadene ga tragična usoda. Na smrt bolan se privleče do Ankone. Z ekspedicijo ne more. Vidi svoje ladje, za katero je vse žrtvoval, a umre 14. avgusta.

To je dvorana, posvečena spominu tega velikega, plemenitega moža.

SRBSKA SKUPŠTINA V BELGRADU

Nad omarami, polnimi knjig in pergamentov, je 10 slik na presno, katere je napravil Pinturicchio in ki pripovedujejo življenje Eneja Silvija ter Pija II. Nekatere teh slik so mi vedno pred očmi, tako lepe so. Slikar, rojen v Perugiji, je bil mojster v barvah; vse je svetlo, veselo; arhitektonika in narava, ki dela ozadje, se sklada s skupinami v harmonično celoto. Živo se spominjam prve slike: Mladi Enej jaha na koncil. Kdo bi ga ne bil vesel, na belem konjičku! — Ali pa oni slik: kako je posvečen od Evgena IV., kateremu je svoj čas nasprotoval, v nadškofa; kako pripelje cesarja in njegovo zaročenko Eleonoro prvokrat skupaj. Še en prizor je lep: papež prišteje svojo rojakinjo, Katarino, med svetnice.

¹ Eneja zavržite, Pija sprejmite!

Žal bi mi bilo, če bi ne bil videl te krasne dvorane, z njenimi freskami, s koralnimi knjigami in umetno izdelanimi lesenimi shrambami.

Še parkrat sem šel ta dan v stolnico in mimo nje; lepa je, tako da bi že radi nje noben italijanski romar ne smel izpustiti Siene iz svojega programa; fasada je taka, da se je ne moreš nagledati, vse kipi v jasno, sinje nebo; nič zaprašena, nič zakajena; le eno napako ima: fasada je umetnina zase, je prislonjena na cerkev, ni z njo v organski zvezi, ne tvori celote, kot to vidimo pri severnih gotičskih cerkvah.

Ko sem precej pozneje proti poldnevu stopil v cerkev, je govornik govoril govor, ne posebno vznemeno. Poslušalcev ni bilo veliko. Opisaval je zadnje dni Zveličarjevega življenja. Želel bi bil več ognja in še kaj drugega. Stal je v leseni nizki prižnici. — Precej originalen govor sem slišal letos v Florenci v cerkvi karmelitov. Bil je praznik karmelitarice sv. Magdalene de Pazzis, rojene Florentinke. Obhajali so neko obletnico s tridnevnic. Na vseh cerkvah je bilo to plakatirano, govorniki naznanjeni. Zadnji dan, 27. maja, ima po večernicah panegirik eden izmed kanonikov. Prišel bo tudi pomožni škof, ki bo dal k sklepu blagoslov. — Radovednost me je gnala v cerkev Carmine. Na stranskem oltarju je bil brezizrazen doprsen kip sv. Magdalene; ljudstva se je mnogo zbralo, a je komaj napolnilo prečno ladjo velike cerkve. Slednjič stopi na nizko

prižnico kanonik in profesor, da govori panegirik. Dolgo sem ga poslušal, upal sem naučiti se krasnega govora. Mož je pa bil govor doma spisal in ga pred zahvalno pesmijo in sklepom slovesnosti — čital. To se mi je zdelo preveč podomače.

Na siensko stolnico je prizidana na zadnji strani krstna kapela sv. Janeza. Okoli nje vlada svet mir, do nje se mora po precej stopnicah, ker svet tukaj pada. Stavba jako dobro vpliva od zunaj in znotraj. Posebnost je v njej lepi krstni kamen z reliefi iz bron. Kaj takega bi si želel doma na Slovenskem, in če bi bila samo kopija tega sienskega krstnega kamena, da bi se polagoma izgubili nastavki naših krstnih kamenov, ki so včasih kar monstrozni in zelo kazé vso cerkev. Reliefi predočujejo rojstvo